



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ &
ΔΥΤΙΚΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ**

ΕΠΕΙΓΟΝ

-
**Ταχ. Δ/ση: ΓΕΡΟΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 24,
ΠΑΤΡΑ 26221
ΤΗΛ.: 2610222377, 2610621346
ΦΑΞ: 2610222377
Ηλεκτρ. Δ/ση: <http://geoteepel.gr>
e-mail: geotepel@otenet.gr; info@geoteepel.gr
Πληροφ.:**

**Πάτρα 22.10.2012
Αρ. Πρωτ.: 798**

ΠΡΟΣ

Ελληνικό Κέντρο Θαλασσιών Ερευνών
Ινστιτούτο Ωκεανογραφίας
46,7 χιλ. Αθηνών - Σουνίου
Τ.Θ.712

ΑΝΑΒΥΣΣΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ 19013

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Δ.Σ. ΓΕΩΤ.Ε.Ε.
2. Υ.Π.Ε.Κ.Α.
Ε.Υ.ΠΕ.

Λ. Αλεξάνδρας 11, ΑΘΗΝΑ 11473

ΘΕΜΑ: «Εγγραφή αποστολή απόψεων Παραρτήματος ΓΕΩΤ.Ε.Ε. σχετικά με την Σ.Μ.Π.Ε. για την έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων στην Δυτική Ελλάδα (Δυτικό Κατάκολο και Δυτ. Πατραϊκός)»

ΣΧΕΤ:

Με αφορμή την εισήγηση της εκπροσώπου σας κυρίας Κ. Πάγκου στο συμπόσιο με θέμα «Υδρογονάνθρακες από τον μύθο στην πραγματικότητα» που συνδιοργανώθηκε και από το Παράρτημά μας στην Πάτρα την 19-20/10/2012 οφείλουμε να σας εκφράσουμε την έκπληξή μας στην αναφορά της (η οποία περιλαμβανόταν και στην ηλεκτρονική παρουσίασή της) ότι επί της Σ.Μ.Π.Ε. που εκπονήθηκε από τον φορέα σας, απόψεις εξέφρασαν διάφοροι φορείς μεταξύ των οποίων δεν περιλαμβανόταν το Παράρτημά μας. Η παραπάνω δήλωση έγινε επίσημα σε μια εκδήλωση την οποία παρακολούθησε πλήθος γεωτεχνικών επιστημόνων και σαφώς δεν ανταποκρίνεται στην αλήθεια, μηδενίζει δε την προσπάθεια συναδέλφων που ασχολήθηκαν με το θέμα εκ μέρους του Παραρτήματος. Το Παράρτημά μας του ΓΕΩΤ.Ε.Ε. ασχολήθηκε διεξοδικά με το θέμα και εξέδωσε γνωμοδότηση την οποία παρουσίασε στο Περιφερειακό Συμβούλιο Δυτ. Ελλάδας της 30-7-2012 στην Πάτρα στο οποίο ήταν παρούσα και προφανώς έλαβε γνώση η κυρία Πάγκου. Όπως γνωρίζετε το ΓΕΩΤ.Ε.Ε. είναι επίσημος σύμβουλος της Ελληνικής πολιτείας που περιλαμβάνει στους κόλπους του το σύνολο των Ελλήνων γεωλόγων και επομένως η άποψή του είναι βαρύνουσας σημασίας, σας γνωστοποιήθηκε δε μέσω της παρουσίας σας στο Περιφερειακό Συμβούλιο Δυτ. Ελλάδας και σε κάθε περίπτωση ήταν στην απόλυτη ευχέρειά σας να ζητήσετε την κατάθεσή της μέσω

Υ.Π.Ε.Κ.Α. (αν το τυπικό έχει στην προκειμένη περίπτωση ουσία), εφόσον από την παρουσία σας στην διαβούλευση κρίνατε ότι έπρεπε να έχετε και την απόψη του τοπικού ΓΕΩΤ.Ε.Ε. δηλαδή του συνόλου του τοπικού γεωλογικού επιστημονικού δυναμικού.

Σε κάθε περίπτωση σας αποστέλλουμε, ως τρισέλιδο παράρτημα στο παρόν έγγραφο, τις απόψεις τις οποίες ακούσατε στην συνεδρίαση του Περιφερειακού Συμβουλίου και ζητούμε να τις λάβετε υπόψη στις όποιες προσθήκες και διορθώσεις προβείτε επί της Σ.Μ.Π.Ε. Από μεριάς μας παρακολουθούμε από κοντά το θέμα, ελπίζουμε πως η όλη αντιμετώπιση αυτού δεν έγινε με σκοπό την έμμεση φήμιση της άποψης του Επιμελητηρίου και φυσικά θα είμαστε παρόντες σε όλη την εξέλιξη του θέματος της Σ.Μ.Π.Ε. αφού αφορά ένα σοβαρότατο για την περιοχή μας ζήτημα.

Με εκτίμηση
Για την Διοικούσα Επιτροπή
Ο Πρόεδρος

Σ. Λαμπρόπουλος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Το ΓΕΩΤ.Ε.Ε. χαιρετίζει τις προσπάθειες εξόρυξης υδρογονανθράκων στην Δυτική Ελλάδα και θεωρεί ότι τέτοιου είδους προσπάθειες θα αναδείξουν το επιστημονικό δυναμικό της πατρίδας μας αλλά και θα δώσουν ώθηση στην οικονομία της χώρας. Σε κάθε περίπτωση η άντληση των υδρογονανθράκων της περιοχής μας, εφόσον αποδειχθεί οικονομικά συμφέρουσα θα πρέπει να προχωρήσει ως κεφαλαιώδους εθνικής σημασίας ζήτημα. Σε κάθε περίπτωση όμως το οικονομικό συμφέρον της όλης προσπάθειας θα πρέπει να κριθεί μέσα από τη χρήση μεθόδων και τεχνολογιών που θα διασφαλίζουν στο μέγιστο την αειφορική ανάπτυξη της περιοχής παραβλέποντας την θεμιτή βασική αρχή του κάθε επενδυτή που είναι η μεγιστοποίηση του κέρδους χωρίς να εξαντληθεί η μελέτη όλων των μακροχρόνιων επιπτώσεων που μπορεί να δημιουργηθούν και του τρόπου ελαχιστοποίησης ή εξαφάνισης αυτών.

Για τους λόγους που προαναφέρθηκαν και με αφορμή την εκπόνηση των Στρατηγικών Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Σ.Μ.Π.Ε) που αφορούν στην έρευνα για την αξιοποίηση υδρογονανθράκων Κατακόλου και Πατραϊκού Κόλπου καθώς και την συνάντηση που οργανώθηκε στην Π.Ε. Ηλείας σχετικά με το θέμα θεωρούμε χρήσιμο να αναφέρουμε τα παρακάτω:

Η ύπαρξη ορυκτού πλούτου και οι δυνατότητες εκμετάλλευσης των υδρογονανθράκων είναι ένα θέμα πάρα πολύ σημαντικό για τη χώρα μας και αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα την περίοδο της οικονομικής κρίσης που διανύουμε. Ως εκ τούτου θεωρούμε πως η αντιμετώπιση του θέματος από όλους (αρμόδιους φορείς του Δημοσίου, Ο.Τ.Α., Επιμελητήρια, Επιστημονικούς Συλλόγους κ.λπ.) πρέπει να γίνει με μεγάλη υπευθυνότητα και με τεκμηριωμένες προτάσεις και όχι γενικόλογες αντιδράσεις.

Οι Σ.Μ.Π.Ε., οι οποίες έχουν εκπονηθεί από το ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε. και τίθενται σε δημόσια διαβούλευση παρουσιάζουν αδυναμίες που πρέπει να αντιμετωπισθούν με σοβαρότητα, υπευθυνότητα και με ταυτόχρονη προσπάθεια να ενσωματωθούν όλες οι θετικές παρατηρήσεις που μπορεί να γίνουν προκειμένου να υπάρξει ορθή περιβαλλοντική προσέγγιση και αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ενός τέτοιου σημαντικού έργου. Σε γενικές γραμμές πρόκειται για προσπάθεια η οποία φτάνει σε τόσο προχωρημένο στάδιο για πρώτη φορά στην πατρίδα μας και είναι φυσικό να έχει ανατρέξει σε αντίστοιχες εργασίες από το εξωτερικό. Αυτό βέβαια θεωρούμε ότι αποτελεί ταυτόχρονα και μια από τις σοβαρές «αδυναμίες» των Σ.Μ.Π.Ε., οι οποίες δεν έχουν εστιάσει στα ιδιαίτερα γεωπεριβαλλοντικά χαρακτηριστικά της περιοχής. Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί πως πιστεύουμε ότι στο στάδιο ανάθεσης των συγκεκριμένων Σ.Μ.Π.Ε. θα έπρεπε να είχαν κληθεί να συμμετάσχουν και μελετητές από την διεθνή αγορά, με εμπειρία σε θέματα υδρογονανθράκων, η συνεργασία με τους οποίους θα διασφάλιζε απόλυτα την πληρότητα των μελετών.

Ορισμένα βασικά σημεία αδυναμίας των Σ.Μ.Π.Ε. είναι τα εξής:

- Δεν παρουσιάζουν πλήρη και διεπιστημονική προσέγγιση του θέματος καθώς και πλήρη τεχνική ανάλυση των δεδομένων των κοιτασμάτων και των τεχνικών εκμετάλλευσης που πιθανά θα εφαρμοστούν.
- Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις αντιμετωπίζονται με μονοσήμαντη θεώρηση και με ιδιαίτερη βαρύτητα προς το θαλάσσιο βιο-περιβάλλον.
- Οι επιπτώσεις στον τουρισμό και στη γενικότερη προοπτική της τουριστικής ανάπτυξης της Δυτικής Ελλάδας αντιμετωπίζονται επιφανειακά και σε πολύ περιορισμένη διάσταση. Το ίδιο επιφανειακά αντιμετωπίζονται και οι επιπτώσεις της άντλησης στην αλιεία με αποτέλεσμα να αλλοιώνεται ο χαρακτήρας των μελετών ως στρατηγικές

Αναλυτικότερα, αξίζει να επισημάνουμε τα παρακάτω σημεία τα οποία σχετίζονται με:

A. Γεωλογικά χαρακτηριστικά περιοχής – σύγχρονες μεθόδους μελέτης

- Οι υπό μελέτη περιοχές εντάσσονται σε μια ευρύτερη περιοχή με υψηλή σεισμικότητα και για το λόγο αυτό θεωρούμε ότι θα πρέπει να δίνονται αναλυτικά στοιχεία και για την τεκτονική της περιοχής και πώς αυτή μπορεί να επηρεάσει την ασφάλεια του έργου. Οι μελέτες δεν δίνουν αναλυτικά στοιχεία καταγραφής δεδομένων σχετικά με προγενέστερα σεισμικά γεγονότα, σεισμικές επιταχύνσεις, συμπεριφορά των σχηματισμών σε εκδήλωση μεγάλου σεισμού ώστε να αξιολογηθούν πιθανές επιπτώσεις ενός τέτοιου γεγονότος στη λειτουργία του έργου αλλά και στην ευρύτερη περιοχή σε περίπτωση αστοχίας των σωληνώσεων. Ως ΓΕΩΤ.Ε.Ε. θεωρούμε ότι ο παράγοντας αυτός δεν είναι απαγορευτικός για την εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων αλλά επιβάλλει την εφαρμογή συγκεκριμένων τεχνικών κανόνων ασφάλειας
- ✓ Στο σύνολό τους οι Σ.Μ.Π.Ε. φαίνεται να ακολουθούν τη μεθοδολογία αντίστοιχων μελετών όπου χρησιμοποιούνται μοντέλα που έχουν στηριχτεί σε διαφορετικές θαλάσσιες συνθήκες και τρόπους άντλησης των κοιτασμάτων από αυτούς που επικρατούν στη συγκεκριμένη περιοχή. Οι Σ.Μ.Π.Ε. θα πρέπει να εξετάζουν τις ξεχωριστές συνθήκες που επικρατούν στον ευρύτερο χώρο της Μεσογείου αλλά και συγκεκριμένα στην υπό εξέταση περιοχή.

B. Περίπτωση αστοχίας – διαχείριση ενδεχόμενου περιβαλλοντικού κινδύνου

- ✓ Οι Σ.Μ.Π.Ε. έχουν δώσει όλο το βάρος των περιβαλλοντικών επιπτώσεων στη διακίνηση αργού πετρελαίου από την περιοχή ανόρυξης και δεν εξετάζουν καθόλου την περίπτωση μεγάλου ατυχήματος κατά τα στάδια άντλησης ή/και μεταφοράς. Σαν αποτέλεσμα δεν συμπεριλαμβάνονται στις Σ.Μ.Π.Ε. σύγχρονα μοντέλα προσομοίωσης διάδοσης πετρελαίου για την υπό εξέταση περιοχή (Oil Spill Models).
- ✓ Το σύστημα ΠΟΣΕΙΔΩΝ που χρησιμοποιείται στις Σ.Μ.Π.Ε. είναι ένα λειτουργικό σύστημα παρακολούθησης, πρόβλεψης και πληροφοριών για τις συνθήκες που επικρατούν στο θαλάσσιο περιβάλλον των ελληνικών θαλασσών και αποτελεί ένα μοναδικό εργαλείο για τον εθνικό σχεδιασμό με στόχο τη διαχείριση και προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος της χώρας αλλά θεωρούμε ότι δεν επαρκεί στην υπό εξέταση περίπτωση. Οι Σ.Μ.Π.Ε. πρέπει να περιλαμβάνουν Σχέδιο Διαχείρισης

Περιβαλλοντικού Κινδύνου για την περίπτωση διαφυγής υδρογονανθράκων και από πυρκαγιά με αντίστοιχο μοντέλο προσομοίωσης.

Γ. Χαρακτηριστικά κοιτάσματος – συνθήκες άντλησης

- ✓ Περιγράφονται συνθήκες άντλησης, για την περίπτωση του Κατακόλου, σε βάθος πυθμένα 250 μέτρα και βάθος κοιτάσματος 2.500 μέτρα οι οποίες έχουν αυξημένο βαθμό δυσκολίας κάτι που σημαίνει μεγαλύτερο ρίσκο στην άντληση με συμβατικές μεθόδους. Για τον λόγο αυτό πρέπει να δίνονται αναλυτικά τα υδραυλικά στοιχεία του κοιτάσματος και οι αναμενόμενες πιεζομετρίες - στάθμες.
- ✓ Οι υποθαλάσσιες γεωλογικές δομές που αποτελούν τους χώρους της υπόγειας αποθήκευσης πετρελαίου δεν έχουν μελετηθεί ως προς τη συμπεριφορά τους μετά την εξόρυξη.
- ✓ Η διάθεση των αποβλήτων των γεωτρήσεων (μπάζα από τη διάτρηση, απόρριψη πολτού γεωτρυπάνου κ.λπ.) απαιτεί αναλυτικότερη διερεύνηση από την πρόταση της απλής απόρριψης στο βυθό.

Δ. Γενικότερη Θεώρηση

- ✓ Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το γενικότερο ισοζύγιο από την αξιοποίηση των υδρογονανθράκων μεταξύ των ενδεχόμενων απωλειών σε σημαντικούς τομείς της οικονομίας για την περιοχή όπως ο τουρισμός και η αλιεία και του οφέλους για την εθνική οικονομία από την εκμετάλλευση των κοιτασμάτων σε βάθος χρόνου.
- ✓ Επίσης θα πρέπει να εξεταστεί το θέμα των εγκαταστάσεων διύλισης του αργού πετρελαίου Κατακόλου-Πατραϊκού και πιο συγκεκριμένα τα δύο σενάρια εγκατάστασης διυλιστηρίου στην ευρύτερη περιοχή ή της θαλάσσιας μεταφοράς αυτού σε υπάρχοντα διυλιστήρια και ποια θα είναι τα οφέλη και η ζημία για την περιοχή σε κάθε περίπτωση.